

# Posudek oponenta diplomové práce

## Martin Vachalovský: Evidence nemovitostí v Čechách a na Moravě (Vývoj katastru nemovitostí)

Předložená práce má 50 stran textu (s. 3-52), což ji řadí spíše mezi méně rozsáhlé. Připojen je seznam použité literatury a právních předpisů, 11 ilustrativních příloh, resumé v anglickém jazyce a 3 klíčová slova.

Téma práce je vymezeno poněkud vágně, postrádám především zcela jednoznačné časové vymezení. To není obsaženo ani v Úvodu práce, který má pohříchu spíše symbolický charakter. Kromě jasných časových mantinelů (přínejmenším termínu *ad quem* – pouze implicitně lze dovodit, že tímto termínem by mohlo být vydání zákona o evidenci nemovitostí v roce 1964, výklad ale tuto hranici překračuje) v něm absentuje i jasně definovaný cíl, který by přitom autorovi při jeho dalším úsilí nepochybně výrazně napomohl. Podobně velkoryse naložil diplomant i se Závěrem, obsahujícím několik všeobecných hodnotících tezí a ani v náznaku nenabízejících odpověď na otázku, v čem by měl spočívat konkrétní přínos předložené práce k dosavadnímu stavu poznání.

Autor se nejprve zabíral historicky staršími veřejnými knihami, vytvářenými primárně s ohledem na zájem vlastníků, jejichž práva měla být zaknihováním lépe chráněna. Nejprve pojednal o zemských deskách, následují pozemkové knihy, horní knihy, železniční knihy a vesnické pozemkové knihy. V první zmíněné podkapitole poněkud postrádám informaci, do kdy byly zemské desky vedeny, naopak v podkapitole další není jasně vymezen okamžik vzniku pozemkových knih. Málo šťastná je formulace na s. 5, že úřad desk zemských byla „*kancelář zastupující zemský soud*“. V části věnované horním knihám jistě stály za využití práce prof. Makariuse.

Část věnovaná pozemkovým katastrům, sloužícím primárně státu při zefektivňování aplikace berních instrumentů, začíná podkapitolou První soupisy půdy. Hned k druhé její větě lze poznamenat, že vnitřní uspořádání českého státu mělo daleko k západoevropskému lennímu zřízení, určitě si také trochu bližší pozornost zasloužila plošná výměra lánu, jejíž definici autor velmi zjednodušil (zde lze odkázat na studii Petra Matějíčka a Michala Dragouna). Ne úplně šťastné je spojení „*akcízované daně*“ (s. 19), stejně jako opakované užití archaického termínu „*jenerální*“, zjevně mechanicky převzatého z používané staré literatury.

Za značně kontroverzní, přinejmenším dostatečně neodůvodněné považuji zařazení dvou kapitol o poválečných pozemkových reformách, z nichž první je značně obsáhlá (s. 33-41). I když tu nepochybně šlo o velmi zásadní, ba drastické zásahy do předchozích vlastnických práv, z hlediska sledovaného tématu (administrativní evidence těchto práv) tu žádný skutečně dramatický posun nenastal. U výkladu vztahujícího se k 20. století autor zbytečně často doslova cituje pasáže z příslušných právních předpisů, aniž by je blíže rozvedl a interpretoval (poukázat lze např. na nepřehledný a nečleněný text na s. 42). A ne zcela rozumím konstatování, že Ústava 9. května „*změnila zápis veřejných statků, které již nadále nebyly zapisovány do pozemkových knih*“ (s. 44). Sama ústava totiž jistě tento stav nenastolila.

Pokud jde o formální stránku práce, vychází ze slušného množství zdrojů, které jsou v závěru řádně citovány. Autor na ně průběžně odkazuje i v poznámkách pod čarou, kterých je v celé práci 101. Zde je ovšem možno upozornit na dvě věci. Za prvé, v poznámkách jsou mechanicky používány úplné citace, což je zbytečné, bohatě by stačily zkrácené, které by text pod čarou zbytečně nenatahovaly. Hlavně ale autor vždy na konci odstavce připojuje poznámku, v níž souhrnně uvádí několik zdrojů, o něž se text odstavce opírá. Tímto způsobem nelze ale přesně identifikovat původ jednotlivých informací a nejedná se tedy o způsob nejšťastnější. Vytknout je třeba i nedostatečné členění textu na odstavce, znesnadňující jeho čtení.

Není pochyb o tom, že přes výše uvedené výtky autor vcelku splnil základní požadavky kladené na tento typ závěrečných vysokoškolských prací a že jeho text se tedy může stát podkladem pro ústní obhajobu. Vedle diskuse k jednotlivým výtkám navrhuji věnovat při obhajobě pozornost komparaci evidence nemovitostí podle zákona z roku 1964 se současným katastrům nemovitostí.

V Praze, 6.9.2013

JUDr. Marek Starý, Ph.D.